

لهستان؛ کشوری که هیچ گاه از همسایه خوشی ندید

۲۴ اسفند ۱۳۹۴ ساعت ۲۳:۱۹

متخصصان علم ژئوپولیتیک معتقدند که اگر هر کشوری می توانست به دلخواه خویش همسایه خود را انتخاب کند، هیچ وقت جنگی به وقوع نمی پیوست. لهستان همواره در طول تاریخ از نظر ژئوپولیتیک دچار بدشانسی بوده استدر سمت شرق این کشور روس ها که خود را پدرخوانده همه اسلاوهای اروپا می دانستند، همواره می خواستند بر لهستان اسلاونژاد مسلط شوند و یا لاقلاً زمامداران لهستانی را گوش به فرمان خود نگه دارند، جنبش «اسلاوفیل» طرفداری از نژاد اسلاو را به پان اسلاویسم تبدیل کنند و به عبارت دیگر روس ها می خواستند به نام طرفداری از نژاد اسلاو اتحاد همه اسلاوهای اروپا تحت نظر روسیه را تحقق بخشند.

جوان و تاریخ- کشکول

متخصصان علم ژئوپولیتیک معتقدند که اگر هر کشوری می توانست به دلخواه خویش همسایه خود را انتخاب کند، هیچ وقت جنگی به وقوع نمی پیوست. لهستان همواره در طول تاریخ از نظر ژئوپولیتیک دچار بدشانسی بوده استدر سمت شرق این کشور روس ها که خود را پدرخوانده همه اسلاوهای اروپا می دانستند، همواره می خواستند بر لهستان اسلاونژاد مسلط شوند و یا لاقلاً زمامداران لهستانی را گوش به فرمان خود نگه دارند، جنبش «اسلاوفیل» طرفداری از نژاد اسلاو را به پان اسلاویسم تبدیل کنند و به عبارت دیگر روس ها می خواستند به نام طرفداری از نژاد اسلاو اتحاد همه اسلاوهای اروپا تحت نظر روسیه را تحقق بخشند. این وضعیت از ۱۷۷۲ یعنی از زمان کاترین دوم ملکه روسیه آغاز شد. اما آلمان ها و پروسی ها که از قدیم خود را نژاد برتر می دانستند، نمی گذاشتند ملکه روسیه لهستان را به تنهایی تصرف کند بلکه بخش غربی آن را برای خود می خواستند، لذا ملکه روسیه راضی شد که خاک لهستان را با فردریک دوم پادشاه پروس و ژوزف دوم پادشاه اتریش تقسیم نماید. زیرا امرا و شاهزادگان توتونیک ژرمن نژاد می خواستند که از خاک لهستان به عنوان یک منطقه حائل برای جلوگیری از حملات احتمالی روس ها به خاک اصلی آلمان استفاده کنند. توافق فردریک دوم، ژوزف دوم و کاترین دوم را اولین تقسیم بندی لهستان بین همسایگانش می دانند. در ۱۷۹۳ مردم لهستان بر ضد سلطه روس ها دست به قیام زدند. این قیام سرکوب شد و برای دومین بار خاک لهستان بین روسیه و پروس تقسیم شد. در ۱۷۹۵ شورش دیگری در لهستان به وقوع پیوست و برای بار سوم لهستانی ها سرکوب شدند و این کشور بین روس ها، ژرمن ها و اتریشی ها برای سومین بار تقسیم شد. در ۱۸۰۷ ناپلئون بناپارت امپراتور فرانسه پس از گذشتن از خاک آلمان به لهستان وارد شد و دست روسیه و پروس را از لهستان کوتاه کرد و به خیال احیای لهستان، قسمتی از این سرزمین را به نام دوک نشین ورشو تحت نفوذ فرانسه درآورد ولی پس از شکست ناپلئون در جریان کنگره وین در ۱۸۱۵،

لهستان برای چهارمین بار بین روسیه، پروس و اتریش به این ترتیب تقسیم شد که ورشو و مناطق شرقی آن سهم روسیه، پوزنان به پروس و منطقه گالی سیبا به اتریش داده شد. چون مهم ترین و پرجمعیت ترین قسمت لهستان سهم روسیه شد، شورش های ضدروسی از ورشو تا مرز روسیه گسترش یافت. این وضعیت ادامه داشت تا آن که جنگ جهانی اول آغاز شد و یک ژنرال لهستانی به نام «ژوزف پیلسودسکی» pilsudsky Jozef رهبر یکی از واحدهای نظامی شد که هدفش رهایی لهستان از سلطه خارجی به ویژه روسیه بود. پیلسودسکی در ۱۴ نوامبر ۱۹۱۸ در ورشو حکمران آلمانی لهستان را مجبور به تسلیم اختیارات خود به او کرد و لهستان بعد از چند قرن دوباره احیا شد. متفقین برای تقویت و احیای کشور لهستان، در جریان کنفرانس صلح ورسای در ۲۸ ژوئن ۱۹۱۹ نماینده سیاسی آلمان شکست خورده پای قراردادی را امضا کرد که طبق آن آلمان باید به طور کلی خلع سلاح شود و به میزانی که متفقین یعنی ایتالیا، انگلستان و فرانسه با نظارت ویلسون رئیس جمهور آمریکا تعیین می کنند باید نیروی نظامی داشته باشد. علاوه بر آن باید غرامت جنگی سنگینی بپردازد و بدتر از همه این بود که متفقین یعنی «اورلاندو» نخست وزیر ایتالیا، «لوید جورج» نخست وزیر انگلستان و «کلمانسو» نخست وزیر فرانسه برای تقویت لهستان جدید به رهبری ژنرال پیلسودسکی مصمم شدند برای آن که لهستان به دریای بالتیک راهی پیدا کند بندر «دانزیگ» به اضافه دالان کریدوری به عرض هشتاد کیلومتر که به موازات دریای بالتیک یا بندر دانزیگ ادامه داشت به لهستان دادند. دولت آلمان هیتلری در ۲۸ آوریل ۱۹۳۹ اعلام کرد که آلمان خواستار استرداد شهر و دالان دانزیگ به آلمان است و رایش سوم نمی تواند به خود بقبولاند که سرزمین های او در دست بیگانگان باشد. در اول سپتامبر ۱۹۳۹ در نخستین ساعات بامداد ارتش آلمان به استعداد دو میلیون سرباز و سه هزار هواپیما و دو هزار دستگاه تانک با یک حمله برق آسا مرزهای لهستان را شکافت و در همان روز مولوتوف وزیر خارجه شوروی به سفیر لهستان در مسکو اعلام کرد که چون بعد از مرگ مارشال پیلسودسکی دولت باثباتی را در ورشو نمی شناسد، لذا دولت شوروی تعهد خود نسبت به لهستان را کان لم یکن می داند. ارتش لهستان که در آن زمان در حدود ۴۰۰ هواپیما در اختیار داشت و نیروی زمینی لهستان قابل مقایسه با آلمان نبود به سرعت در مقابل حملات سریع ارتش آلمان ورماخت عقب نشینی کرد. در همان زمان که لهستانی ها خیال می کردند اتحاد شوروی به لهستانی ها کاری ندارد، سربازان و افسران لهستانی برای جلوگیری از تلفات بیشتر به سوی مرزهای شوروی عقب نشینی کردند که ناگهان با هجوم ارتش سرخ روبه رو شدند و در جنگ کاتین ده هزار سرباز و افسر لهستانی قتل عام شدند و در ۲۸ سپتامبر ۱۹۳۹ وقتی ورشو سقوط کرد، تبدیل به یک مخروبه و قبرستان شد. ارتش های سرخ شوروی و ارتش آلمان یک رژه مشترک را در ورشو اجرا کردند و برای پنجمین بار لهستان بین روسیه استالینی و آلمان هیتلری تقسیم شد. پس از حمله ارتش آلمان به لهستان و اعلان جنگ انگلستان و فرانسه به آلمان و شعله ور شدن بیشتر آتش جنگ جهانی دوم، شوروی علیرغم توافق سری خود با آلمان برای حمله به لهستان، در ابتدا به لهستان یورش نبرد. در این میان، ارتش لهستان در برابر تهاجم نیروهای آلمان نازی مقاومت کرد و پیشبینی هیتلر مبنی بر فتح لهستان طی یک هفته به وقوع نپیوسته خودداری ارتش سرخ شوروی از پیشروی در شرق لهستان که موجب تمرکز نیروهای لهستان در جبهه غرب شده بود، هیتلر را خشمگین ساخت و طی پیامی برای استالین دیکتاتور شوروی، به وی تذکر داد که اگر خواهان سهم خود از لهستان است باید در جنگ شرکت کند. ظاهراً علت تردید و تعلل استالین در فرمان حرکت به ارتش سرخ در شرق لهستان، علاوه بر نگرانی او از عواقب ورود انگلیس و فرانسه در جنگ، این بود که میخواست ارتش لهستان ابتدا در جنگ با آلمان تضعیف شود و قدرت مقاومت زیادی در برابر ارتش سرخ نداشته باشد. سرانجام در روز هفدهم سپتامبر ۱۹۳۹ م که هزیمت و عقب نشینی ارتش لهستان در برابر نیروهای هیتلر آغاز شده بود، استالین فرمان حمله به خاک لهستان را صادر کرد و ارتش سرخ بدون برخورد با مقاومت جدی

نظامیان لهستان، شروع به پیشروی نمود. لهستان سرانجام پس از چهار هفته مقاومت در برابر دو همسایه نیرومند شرقی و غربی خود، شکست خورد و نبرد دلیرانه ورشو در آخرین روزهای جنگ، پایان بخش این نبرد نابرابر بود. در جریان این جنگ، بیش از سیصد هزار لهستانی جان باختند.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۱۹۸۳۸/لهستان-کشور-هیچ-گاه-همسایه-ندید-خوش-همسایه-گاه-هیچ-کشور-لهستان>